

mindig Isten felé hívó Jézust nem látjuk, nem látja feszületen figyelő tekintetünk. S meddő révedezésünkben talán még akkor sem ébredünk fel, midőn lelkünkben megszólal a szózat: miért álltok itt az ég felé nézve?

Pedig ez kellene végre: felébredni, öntudatra ébredni, mint egykor a tanítványok, s Jézust követve visszatérni a földre és itt építeni Istenországát, a földi mennyországot. Sokszor azonban távol állunk Jézustól, az öntudatosult, igaz keresztény eszménytől.

Sajnos, vannak olyanok, akik nem tudják, miért unitáriusok, mit jelent e felekezethez tartozónak lenni. Szép, egyszerű vallás — mondogatják — de egyebet nem tudnak mondani róla. A szerető, gondviselő, jószágos Isten, Atya helyett egy haragvó úrról, bíróról beszélnek, aki megbünteti az atyák vétkét a fiakban. A tisztaszívú, szerető ember Jézust pedig feltámadó és majdan élők és holtak felett ítélkező istenként emlegetik. Ha az ösök, az egyházért meghalni is kész elődök tetteiről esik szó, csak vállat vonnak, s legfennebb hozzáteszik: kit érdekel?

De a legszomorúbb az, amikor mellveregetve hangoztatják egyesek: én unitárius vagyok, konfirmáltam is, de amikor tetre kerül a sor, amikor jó cselekedettel kell bizonyítani a hitet, a vallásosságot: sehol nincsenek, vagy a keresztény lelkülettel ellenkező magatartást tanúsítanak.

Az ilyenekről mondta valaki — „Az, aki vallásának szabályait anélkül követi, hogy hinne bennük: gyáva és szájalomra méltó“. S az ilyenek felé hangzik mindenekelőtt a felhívás: miért álltok az ég felé nézve?

Egyházunkban — régebb — nem véletlenül tartották e napon a konfirmációt. Hisz az a hitben való megerősödés, öntudatra ébredés áldott alkalmá. Lehet, annak idején, bár tudtuk a kátét, zsenge ifjúként nem láttuk még tisztán Jézust, tanításait, eszméit. Lehet, csak csodáltuk, bámulattal néztük égbenyúló alakját, de követni nem tudtuk őt.

Áldozócsütörtök öntudatra ébredésre ösztönöz. Ne nézzünk ámulattal az ég felé, hanem kövessük Jézust, hogy eljussunk már itt a földön Istenhez, embertársainkhoz, az üdvösséghez! Úgy, amint azt ma, áldozócsütörtökön, boldogan énekeljük: „Megdicsőül, égbe száll, / Itt, Uram, ki rád talál, / Már e földön üdvözül, / Jobb kezed felére ül. / Szent fiadnak ünnepén, / Ez az áldott szent remény, / Boldogítson, jó Atyám, / Új gemnek hajnalán.“ (138. ének) Ámen.

LUKÁCS SÁNDOR

PÜNKÖSDI TANULSÁG

ApCsel 2,33

A világtörténelem színpadán egy felemelő élet vonul végig lelki szemeink előtt e pillanatban, melynek főhőse az emberiség legnagyobb tanítómestere, a helyes élet útmutató példányképe: Jézus. Látom, amint végigküzdi az életet. Végignézem küzdelmei sorozatát, melyben diadal-maskodik a világ csábításai és kísértései felett. Aztán szemembe mered

a szomorú látvány a Golgota véres keresztjén, a nagypéntek fekete gyászában, a nemes élet kiontásában. Ez az igazság és szeretet tragédiája leverő és szomorú hatása fogva tart egy ideig.

De amint tovább figyelem a történelmet, s vizsgálom annak elhatározó, befolyást gyakorló erőit, megnyugtató érzéseim támadnak, mert általános tapasztalat, hogy a szomorúságra öröm jön, az éjszakára reggel következik, s az emberi megalázásokat isteni felmagasztalás követi. Így az életnek lelket megnyugtató igazságszolgáltatásával létjogosultságot biztosít a nemes élettörekvéseknek, s elégtételt szolgáltat a tiszta eszméket és igaz elveket megvalósító cselekedeteknek. Az emberi gyűlölet és rosszakarát nem arathat teljes győzelmet az igazság felett, mert azt Isten gondviselése őriz.

Azok a tanítások és igazságok, melyeket Jézus olyan erős meggyőződéssel hirdetett, s még halálával is megpecsételt, valóban értékesekeknek, igazaknak bizonyultak, s éppen ezért tovább folytatták hódításukat az emberi szívekben. És jött az idő, amely meghozta Jézus nemes és önzetlen életének gyümölcsét. A nagypénteki eseményekre következő húsvéti igazságok fénye erőt sugárzott a tanítványok szemébe, melegsége betöltötte szívüket, és meggyőző erős hitet nyertek mint amilyen átjárta Jézusnak is szívét szenvedései között. Ennek hatására érezni kezdtek, hogy valóban szép feladat áll előttük, s magasztos a cél, melyet a Mester tűzött ki. S aztán lelkesedéssel, erős akarattal és szilárd elhatározással indultak szét a világban, hogy a Jézus által felgyújtott eszmék tűzét tovább élesszék és a világ vallás-erkölcsi képét megváltoztassák.

A felemelő élet története itt összekapcsolódik már a tanítványok szerepével. Ez az első pünkösdi története. Ezután a tanítványok a főszereplők. Őket látjuk, amint elmennek szerteszét a világba, hogy hirdessék az emberek között a jézusi eszmék igazságát, és lelkesedéssel hívják őket a keresztény élet útjára. Amely igazság lelkükben otthont talált, azért készek mindent elhagyni, tűrni és szenvedni, sőt arról életük árán is hajlandók bizonyosságot tenni. És ha tovább kísérjük a történelmet, szemünk elé tárul a lélek erejének diadala. Mind többen és többen érzik meg a jézusi élet felemelő erejét, az Ő igazságainak hatalmát. Ennek bizonyágtévesére szolgál az első pünkösdi története, a keresztény egyház megalakulása.

S ma, midőn megállunk az események ezen kiemelkedő pontjánál, jóleső érzések járják át lelkünket a pünkösdi megnyilatkozás felett, melyet a lelkesedés és egyakarát teremt.

Az első pünkösdi előtti idő a töprengések és vajúdások ideje volt, midőn a szívek valósággal égtek a nemes vágyaktól, a lelkek forrtak az igazi eszmékben, melyek Jézus tanításai nyomán fakadtak, s a társadalmi rétegek nagy változás bekövetkezésének áramlását érezték meg, mely jönni szokott az ilyen lelki forradalmak után. A Jézus halála, eszméinek átalakító ereje a várakozásokat megvalósulásra vezette: a magukra maradt tanítványok csak egy ideig érezték az egyedüllét szomorúságát, helyzetük kétségbeesítő voltát, midőn félelem tartotta fogva szívüket, mert meg voltak fosztva lelkes irányítójuktól, mert hiányzott a bátor vezető, s nem volt köztük a buzgó tanító. De a visszavonulás ideje, a magukrautaltság elmerülésre alkalmas nyújtó állapota kiemelte őket a kétség és tétlenség örvényéből, a Mester evangéliuma legyőzte félelmüket. Mint megannyi lánglelkű apostol, akinek szívét szilárd el-

határozás tölti el, a magasztos cél érdekében síkra száll mindenik. Szívük kitárul, lelkük megnyílik s hatalmas erő árasztja el lényüket szép és önzetlen cselekedetek végrehajtására. Nyelvük megmered, ajkuk megszólal, s tüzes beszédekben juttatják kifejezésre azt, amit éreznek, gondolnak, s amint ösztönzi őket a lélek ereje, a lelkesedés buzgósága. S nagy lelki hódítást vittek véghez a sokaságban.

Jóleső érzés járhatja át keblünket azok hatására, amiket a történelem tanúsít, amiket az első pünkösdi eseményeivel kapcsolatosan látunk és hallunk. Hiszen jólesik a kicsinyes önző érdekek helyett a magasztosabb élet célkitűzéseit látni, amint a tanítványok Mesterük példája nyomán cselekedtek, s a félelem és visszavonulás helyett bátorságot és cselekvő akaratot észlelni. Jóleső érzés, midőn e levertség nyomán megjelenik az alkotó lelkesedés s a visszafojtott lélekzetet bátor felszabadulás kíséri. Ilyen a pünkösdi megnyilatkozás eredménye. Az ilyen eszmék diadalára szenteljük mindig a pünkösdt, azt az ünnepet, melyen a lelkesedés minden szívet be kell hogy töltsön, és minden lelket lángra kell, hogy gyújtson.

De nekem úgy tetszik, mintha ma nem éreznők az ilyen lelkesedést, mintha már kihalt volna az emberi keblekből a lélek szikrája, s mintha azok, amiket ma látunk és hallunk, nem pünkösdi megnyilatkozásokról tanúskodnának. Mintha még csak a pünkösdi előtti időkben élnénk, midőn a szívek nem mernek megnyílni, s a lelkek félrevonultan elzárkóznak a tiszta eszmék és az igazság hatalma elől. Mintha csupán külsőleg lenne a mi ünnepszentelésünk. Igen, a mi életünk nem az első pünkösdi jelenségeket mutatja lelkünkben jóleső érzés helyett inkább szomorúság támad, mert ma a lélek szárnyalásának, a szilárd elhatározások és nemes törekvések megvalósításának napján a hatalmasok erőszakoskodásáról és hódításáról hallunk. De azért nem szabad csüggednünk, mert az igazságok örökérvényűek, erre tanít minket a történelem, az élet, a Jézus küzdelmes sorsa s tanításainak diadala. A nagypéntek után hűsvét következik. A sötétségre a fény világossága áramlik. A szomorúságot az öröm, a megaláztatást a felmagasztalás váltja fel. Éppen ezért a sors csapásai között, az egyedüllét és magunkra utaltság, a szomorúság vagy elhagyatottság kétséges helyzetében sem szabad elveszítenünk önbizalmunkat, hitünket, meggyőződésünket, sőt új magasztos eszmék és szent elhatározások után, lángra kell hogy lobantsák bennünk a lelkesedést e nagy ünnepen is, meg kell edződnünk a jézusi igazságok tüzeiben, hogy teremtsünk magunknak pünkösdt, mely lelkesedésünket együttes akaratban a jócselekedetek mezején állítja munkába. Ez igazi pünkösdi tanulság.

Kétségtelen, hogy a közös siker elérésében nagy szerepe van az összetartozásnak, az egyakaratsnak. Egy tömeg, egy közösség, egy társadalom legyen bármilyen színezetű, csak úgy végezhet eredményes munkát, ha az egyakarati ereje hatja át. Annak a fáradozásnak is, mely a keresztény egyházat létrehozta, s mely ezeket hódította meg a maga céljának elérésére, az egyakarati volt a sikerhez vezető biztosítéka. Már akkor, midőn Jézus eltávozott tanítványai köréből, már akkor érezni kezdték a tanítványok hogy az együttlétet erő kölcsönöz nekik, nyugalmat, bátorságot, reménységet, biztatást és kitartást ad a félelem és a szenvedések elviselésére. Együtt maradtak hát Jeruzsálemben, elzárkozva a világtól mindaddig, amíg a közös jézusi szellem úgy átjárta lelküket, az egymásérsítése annyira bátrakká tette, s a biztatás olyan bátorságot

adott nekik, hogy a világ előtt is bizonyosságot tehetek az igazságról s annak erejéről. Ekkor a világ elé léptek, de ezután is egy akarattal voltak. Nem volt már versengés közöttük, nem futottak szét, midőn a hatalom üldözte őket, mint, azelőtt, nem tagadták meg tanaikat még a börtön és verpad halálos fenyegetései között sem, mert az első pünkösdi lelkesedés egyakarattal töltötte el mindnyájukat.

Ha a tanítványok szívében nem párosul a lelkesedés az egyakarattal erejével, s ha együttes buzgósággal nem veszik kezükbe az ügyet, a kereszténység ügyét, akkor nem született volna meg az első pünkösöd, akkor nem jött volna létre a keresztény egyház. Felteszem a kérdést: vajon megvan-e bennünk az az akarat, melynél fogva megállhatjuk helyünket egy szép és magasztos eszme szolgálatában? Ott él-e szívünkben az az együttes érzés, mellyel egy nemes ügy értékét felismerve a hasznos munkára egyszerre induljunk, s azt közösen megvalósítsuk? Ha ez hiányzik szívünkben, akkor lehet pünkösöd, de az nem a miénk, akkor jóleső érzés vonulhat át a szíveken, de nem a mi szívünkön. Ha nem vagyunk egy akarattal, akkor hiába fogunk bármihez, annak eredménye nem lehet.

Sok baja van az emberiségnek, sok panasza az embernek. Szeretnénk új életet teremteni magunk körül, az anyagi és erkölcsi romokat, melyek minket fojtogatva körülvesznek, szeretnők eltakarítani. Talán azt is mondhatjuk: az egész életet megváltoztatni! Ilyen munkára pünkösöd kell, melytől szikrát kap a lélek, tüzet, buzgó lelkesedést, mely nem csak szalmaláng, hanem tette serkentő hatalmas erő, egy akarattal munkáló eredményt kivívó tényező. Hihetetlen erőt képvisel ez ünnep eszméje, határtalan hatalmat jelent a buzgó lelkesedés, és egybeforrasztó közös akarat. A lélek, mely ezekkel meg van áldva, óriási munkát eredményezhet. Eltörpül előtte minden erőszak, elhallgat az elnyomás szava, széttörik a bilincs, könnyebbnek érezzük a keresztünket, mert a pünkösdi megnyilatkozás birtokosává lesz az ember.

Pünkösöd ünnepén töltsük meg szívünket ezzel az izzó tüsszel, alkotó lelkesedés lángjával, s lelkünket nemes cselekedetekre biztató erős akarattal, mert akkor igazi keresztényekké leszünk, akik nemcsak csodálják Jézus felemelő életét, hanem követik is azt. Ez legyen pünkösdi tanulság nekünk. Ámen.

Egyházi Képviselő Tanács

1991. április 23-án tartotta ez évi második ülését, melynek keretében tárgyalta a január 29—április 22. között elnökiileg elintézett fontosabb ügyekről, az egyházközségekben végzett valláserkölcsi nevelésről szóló jelentéseket, a különböző bizottságok, Nyugdíjpénztár Vezető Tanácsa és a székelyudvarhelyi egyházkör március 20-án tartott rendkívüli közgyűlésének jegyzőkönyveit. A lelkészképzéssel kapcsolatban az 1991—1992. tanév I. évfolyamára hét hallgató felvételét engedélyezte. Végül az egyházi központ anyagi helyzetével foglalkozott.

Az 1991. június 27-i harmadik ülésének tárgysorozatán a következő fontosabb ügyek szerepeltek: az április 23. és június 26. között elnökiileg elintézett fontosabb ügyekről szóló jelentés, a február 27—28. napjain tartott Főtanács és a különböző bizottságok jegyzőkönyvei, főtanácsai leiratok, az angol unitárius egyház egy éves ösztöndíjának elnyerésére kihirdetett versenyvizsga, a teológiai hallgatók húsvéti legátusi szolgálata, a lupényi egyházközség épületeinek kérdése, valamint anyagi ügyek.

Lelkészi értekezletek

A II. évnegyedi lelkeszi értekezletek 1991. június 4—13. között voltak megtartva. Az értekezleten két előadás hangzott el: dr. Erdő János: A dogmatikus kereszténység tanítása a szentlélekről és dr. Vargha Jenő László: Viselkedéslélektani irányzatok a pszichológiában. Foglalkoztak még a július 21—23. napjain Székelykeresztúron tartandó ifjúsági és a szeptember 3—4-re tervbevett lelkeszi konferencia kérdésével.

Az értekezlet alkalmával tartott istentiszteleten szószéki szolgálatot végeztek: Alsójárában Bálint Imre alsófelsőszentmihályi, Szabédon Pál Ádám vadadi, Homoródalmáson Kiss Domokos kénosi, Székelykeresztúron Péterfi Sándor csekefalvi és Vargyason Pálffy Tamás datki lelkész.

Lelkésznevelés

Teológiai hallgatóink a pünkösdi ünnepek alkalmával legációszolgálatot végeztek különböző egyházközségekben.

Az 1990—1991. tanév II. félévi előadásai 1991. május 24-én fejeződtek be. A II. félévi kollokviumokat és vizsgákat május 27—június 29. között tartották.

Az évvizsga istentisztelet június 30-án volt, melyen a szószéki szolgálatot dr. Kovács Lajos püspök végezte. Délután került sor az intézeti évvizsga ünnepélyre, melynek keretében dr. Szabó Árpád rektor beszámolt az intézet didaktikai és nevelői munkájáról. A legjobb tanulmányi eredményt elért hallgatók jutalomban részesültek.